

— U Z A Š A Š Ć E

... kad je naš Gospodin, jedinorođeni tvoj Sin, smjestio o desnu tvoje slave sebi ujedinjenu bit naše krhkosti ...

— D U H O V I

... Pedesetnice, kad se Duh Sveti objavio apostolima u nebrojenim jezicima ...

M. V. Čelkanović

S P O M E N I C A

svećenika Beogradske Nadbiskupije u vezi sa hrvatskim prijevodom Rimskog kanona svete Mise.

Koncilski dekret o ekumenizmu u t. 8. preporuča, da se katolici na ekumenskim susretima sa odvojenom braćom sjedinjuju u molitvi, da se izmoli milost crkvenog jedinstva. Da je to moguće treba u molitvama tražiti barem osnovne izraze u zajedničkom obliku.

Kod drugih naroda, gdje su dogmatske razlike mnogo veće, već su našli zajednički jezik te stvorili zajedničku formulaciju Očenaša.

Kod nas ne samo da nije u tom pravcu učinjen ni prvi korak, nego se čini da se naprotiv traži razlika u upotrebi pojedinih riječi, gdje toga ranije nije bilo. To svakako nije u duhu ekumenizma!

I u predloženom prijevodu rimskog kanona svete mise upotrebljava se doslijedno riječ »GOSPODIN« umjesto »GOSPOD«, što predstavlja umjetno stvaranje razlike tamo gdje ih ranije nije bilo.

Ne samo da izraz »GOSPOD« upotrebljavaju odvojena braća i katolici istočnog obreda, nego je to vjekovna tradicija glagolskog bogoslužjenja — a i hrvatske tradicije.

Razlikovanje upotrebe riječi »GOSPOD« i »GOSPODIN« predstavlja konačno bogatstvo specifičnog izražaja hrvatskog i srpskog književnog i govornog jezika. U svagdanjoj upotrebi narod upotrebljava riječ »GOSPODIN« za svakog čovjeka i to samo za čovjeka, dočim se naprotiv izraz »GOSPOD« upotrebljava svuda isključivo samo za Boga.

Zato su i u liturgijskim prijevodima i u prijevodu Svetog pisma naši poznati prijevodnici dr Kniewald i dr Šarić doslijedno upotrebljavali izraz »GOSPOD« gdje god se taj izraz odnosi na Boga! Izraz »GOSPOD« mjesto »GOSPODIN« dolazi i u »Evandelistaru« o. P. Vlašića koji se upotrebljavao u svim krajevima naše domovine.

Kad su mnogi ovi naši klasičari, kad je to u duhu jezika i prema osjećaju ogromne većine naroda (osim možda nekolicine uskogrudih pojedinaca), kad je to u duhu tradicije i ekumenizma, zašto ne bi onda u ovom novom prijevodu doslijedno počeli upotrebljavati za Boga izraz »GOSPOD« a nikako više »GOSPODIN«.

Kad nismo sposobni poput Njemaca stvoriti zajednički Očenaš s odvojenom braćom, prihvatimo jednu riječ — »GOSPOD« — kao polaznu tačku!

Početak kanona:

1 — 14

Tebe dakle, preblagi Oče, smjerno i predano molimo, po Isusu Kristu, Sinu tvojemu, Bogu našem: primi i blagoslovi ove darove, ove prinose, kao dostojnu žrtvu što ti je prinosimo prije svega za tvoju svetu Crkvu katoličku. Očuvaj je u miru i slobodi po čitavom svijetu; proširi je među sve narode, vodi je, i čuvaj je zajedno sa slugom svojim, papom našim . . . , i biskupom našim . . . , i sa svima pravovjernima službenicima katoličke i apostolske vjere.

VARIJANTA: BOŽIĆ: slaveći prije svega (nadasve) istu slavu Mariju . . .

BOGOJAVLJENJE: skupa s tobom vječan u tvojoj slavi, vidljivo objavio u istinskom tijelu kao pravi čovjek, te slaveći . . .

USKRS r.-49: Molimo te dakle, Bože naš, primi milostivo ovu žrtvu nas, svojih slugu i čitave svoje obitelji, što ti je prikazujemo i za one, koje si milostivo preporodio vodom i Duhom Svetim te im oprostio sve njihove grijeha . . .

DUHOVI: Svjesni zajedništva svetih i svetkujući sveti blagdan Duhova, kada se Duh Sveti objavio apostolima u obliku mnoštva jezika te slaveći prije . . .

K Prevodu Kanona u »Đak. Vijesniku«

U retku 15. umjesto »čeljadi« staviti »djece«

U retku 16. umjesto »što uokolo stoje« neka stoji »prisutnih (sudjelujućih)«

U ret. 17—18 neka bude »kojih vjernost i odanost ti je poznata«

U ret. 19—20—21 neka bude »u ime kojih i sa kojima ti prikazujemo bilo, za sebe bilo za druge ovu žrtvu hvale«:

U ret. 22—23—24 »za oprostjenje grijeha, za spasenje duše i za tjelesno zdravlje.«

Redak 25-31 Svjesni zajedništva svetih mi svi zajedno prinosimo darove svoje odanosti, Tebi, svemogući, vječni, živi i istiniti Bože, slaveći prije svega Mariju, vazda Djevicu, Majku Boga i Spasitelja našega Isusa Krista:

Redak 32-33 sjećajući se blaženoga Josipa, Zaručnika iste Djevice, blaženih tvojih apostola i mučenika:

Redak 45-48 Po njihovim nam zaslugama i molitvama udijeli u svemu svoju zaštitu i pomoć. Po istom Kristu Gospodu našem. — Amen!

Redak 49-57 Molimo te dakle, Bože naš, primi milostivo ovu žrtvu svoje obitelji te nam u ovo naše vrijeme udijeli svoj mir, izbavi nas od vječne nesreće te nas pridruži svojim izabranicima.

Po Kristu Gospodu našem. — Amen!

Redak 58-67 Molimo te, Bože, neka bude ova naša žrtva (služba) u svemu blagoslovljena, primljena, valjana, duhovna i prijatna, da se pretvori u Tijelo i Krv ljubljenoga Sina tvoga, Gospoda našega Isusa Krista.

Redak 68-79 On je naime u predvečerje svoje muke uzeo kruh u svoje svete i časne ruke, uzdigao oči prema nebu, k tebi, Bogu, svojemu svemogućem Ocu, zahvaljujući ti blagoslovio ga, prelomio i dao ga svojim učenicima govoreći:

Uzmite i jedite od ovoga svi —

OVO JE TIJELO MOJE.

Redak 80-92 Isto tako je poslije večere uzeo ovu slavnu čašu u svoje svete i časne ruke, ponovo ti zahvalivši blagoslovio je i dao svojim učenicima govoreći:

Uzmite i pijte iz nje svi!

OVO JE ČAŠA KRVI MOJE, NOVOGA I VJEČNOGA ZAVJETA,

— Otajstvo vjere —

KOJA ĆE SE PROLITI ZA VAS I ZA SVE
— ZA OPROŠTENJE GRIJEHA.

Redak 93-94 Kadgod budete to učinili, činite to sjećajući se na me!

Redak 95-108 Sjećajući se, dakle, Bože naš, spasonosne muke, uskrsnuća od mrtvih i slavnog uzašašća Gospoda našega Isusa Krista, Sina Tvojega, mi tvoji službenici, a s nama i tvoj sveti narod, prinosimo tvojemu slavnome veličanstvu od tvojih darova i poklona žrtvu čistu, žrtvu svetu, žrtvu neokaljanu: sveti kruh vječnoga života i čašu vječnoga spasenja.

Redak 109-116 Pogledaj, molimo te, ove darove, milostiv i blag, te ih primi kao što si primio darove pravednoga Abela, i žrtvu praoca našega Abrahama, i sveti prinos i neokaljanu žrtvu tvog velikog svećenika Melkizedeka.

Redak 177-128 Ponizno te molimo, svemogući Bože, neka tvoj anđeo prenese ovu žrtvu na tvoj nebeski žrtvenik, pred tvoje božje veličanstvo,

da se svi koji primimo presveto Tijelo i Krv tvoga Sina, kao zajedničari ovog bogoslužjenja, napunimo svakim nebeskim blagoslovom i milošću.

Po istom Kristu, Gospodu našem. — Amen!

Redak 129-138 Milostiv budi, Bože naš, djeci svojoj koji su otišli pred nama u vječnost sa znakom vjere i koji neka počivaju u radosti mira. Njima i svima, koji su umrli s vjrom u Kristu, udijeli, Gospode Bože, blaženi život (počinak), svjetlost i mir.
Po Kristu Gospodu našem. — Amen!

Redak 139-154 I nama grješnicima, nedostojnim tvojim službenicima, koji se uzdamo u tvoje veliko milosrđe, udijeli mjesto u društvu tvojih svetih apostola i mučenika:
Ivana, Stjepana, Matije, Barnabe, Ignacija, Aleksandra, Marcelina, Petra, Felicite, Perpetue, Agate, Lucije, Agneze, Cecilije, Anastazije,
i svih svojih svetaca.
Primi nas u njihovu zajednicu, ne zbog naših zasluga, nego po svom beskonačnom milosrđu,
Po Kristu Gospodu našem.

Redak 155-160 Po njem/naime, Bože, sva ova dobra vazda stvaraš, posvećuješ, oživljuje, blagoslivlješ, i nama dijeliš.

Redak 161-166 Po njemu i s njime i u njemu jest tebi, Bogu Ocu svemogućemu, u jedinstvu Duha Svetoga, svaka čast i slava u sve vijeke vjekova. — Amen!

Smatram, da treba često latinski DOMINUS prevoditi sa BOG umjesto sa GOSPOD, jer to u kontekstu više odgovara smislu i duhu jezika.

U recima 25-31 može se umjesto SVJESNI ZAJEDNISTVA SVETIH upotrebiti izraz: SJEDINJENI U OPČINSTVU SVETIH . . .

Iz istih razloga neophodno je potrebno za BDM uzimati izraz GOSPA a nikako GOSPODA.

Alojz TURK